

Пономарьова О.Б.

старший викладач;

Артеменко В.В.

студентка,

Університет митної справи та фінансів

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Становлення України як самостійної та незалежної держави зумовило створення і розвиток страхового ринку. Страхування є стабільним і довгостроковим джерелом інвестування. Воно виконує не лише компенсаційну, а й накопичувально – заощаджувальну функцію. Водночас розвиток якісного страхування – процес поступовий і тривалий. При цьому зміни економічних умов породжують нові проблеми, від вирішення яких залежить стабільність та дієвість страхового ринку [2].

Страховий ринок – це особлива сфера грошових відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступає специфічна послуга – страховий захист, формується пропозиція і попит на неї.

Як відомо, 2015 рік виявився суперечливим для українського страхового ринку. З одного боку, військовий конфлікт, який то спалахував, то вщухав у східних регіонах протягом року, сприяв девальвації гривні та посилив кризові явища в економіці країни, що зародилися ще в 2013. З іншого боку, більш очевидною стала необхідність реформування економіки, що спричинило за собою значні зміни на ринку.

У порівнянні з I півріччям 2014 року на 2 425,2 млн. грн. (22,0%) збільшився обсяг надходжень валових страхових премій, обсяг чистих страхових премій у 2015 році збільшився на 2 111,8 млн. грн. (24,2%). Збільшення валових страхових премій відбулося з таких видів страхування, як: страхування вантажів та багажу (збільшення валових страхових платежів на 898,8 млн. грн. (151,1%)); автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») (збільшення валових страхових платежів на 681,2 млн. грн. (22,7%)); страхування фінансових ризиків (збільшення валових страхових платежів на 529,3 млн. грн. (51,7%)); страхування майна (збільшення валових страхових платежів на 292,6 млн. грн. (21,8%)); авіаційне страхування (збільшення валових страхових платежів на 161,0 млн. грн. (125,2%)). Проте, порівняно з I півріччям 2014 року, зменшився обсяг валових страхових премій з таких видів страхування, як: страхування від нещасних випадків (зменшення валових страхових платежів на 267,2 млн. грн.(51,8%),

страхування кредитів (зменшення валових страхових платежів на 68,0 млн. грн. (23,1%), страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (зменшення валових страхових платежів на 60,0 млн. грн. (5,9%), страхування життя (зменшення валових страхових платежів на 37,4 млн. грн. (3,8%).

Станом на кінець вересня 2015 року, розмір валових страхових премій виріс більше ніж на 30%. Номінально – це колосальне зростання. Але в реальності за цими цифрами стоїть чинник інфляції, про що явно свідчать сегменти ринку, що показали найбільший темп зростання, а це – ДМС, «зелена карта» та ЦВ, адже ціни на них дуже швидко реагують на стрибки валютного курсу.

Сама структура ринку залишилася практично незмінною. За підсумками третього кварталу на ринку функціонують 368 страхових компаній, з яких 318 працюють в ризиковому сегменті, а решта 50 – у лайфовому. У порівнянні з кінцем 2014 року кількість страховиків зменшилася на 39. Тим не менше, більше 57% страхових премій досі акумулюють топ-20 ризикових страхових компаній, і майже 99% премій йде в топ-20 компаній страхування життя.

Восени 2015 року завершилися три великі угоди по злиттю і поглинанню, що саме по собі є досягненням, оскільки в минулому році не було укладено жодної подібної угоди.

На початку листопада 2015 року American Life Insurance Company остаточно покинула український ринок, передавши 99,9% своїх акцій страховій компанії MetLife, яка є незмінним лідером лайфового сегмента страхового ринку України, швейцарської Swiss MetLife Global Holding Company II GmbH.

В цей же час International Insurance Consortium BV (Нідерланди) придбав контрольний пакет акцій одного з трійки лідерів українського страхового ринку – СК «ПРОВІДНА», яка раніше входила до групи російської «РОСГОССТРАХ». За підсумками операції більше 99% акцій перейшли у власність голландців.

У жовтні 2015 року, «QBE Україна», що входить до числа топ-30 ризикових страховиків на ринку, була повністю продана австралійською материнською компанією канадському холдингу Fairfax Eastern Europe.

2015 рік також ознаменувався кількома ключовими законодавчими ініціативами, націленими на згладжування недоліків страхового ринку. Очікується, що їх результати будуть втілені у життя вже цього року. Сьогодні два основні законопроекти очікують схвалення парламенту:

- впровадження електронних полісів ОСЦПВ і процедури прямого врегулювання. Згідно з ним, також передбачається поступове збільшення лімітів відповідальності до рівня, прийнятого в країнах ЄС. Мова йде про

5 мільйонів євро і 1 мільйонів євро по збитку, нанесеному відповідно – життю, здоров'ю та майну.

- другий законопроект вносить поправки до Закону України «Про страхування» з метою гармонізації його з відповідними директивами Європейського Союзу. Зміни переважно стосуються вимог до форми організації та діяльності страховиків, перестраховиків та брокерів, а також їх фінансової звітності та розкриття даних на вимогу регулюючих органів [3].

Укладання угоди про асоціацію між Україною та ЄС є дуже великим кроком становлення держави в історії Незалежної України. Економічна частина Угоди в тій чи іншій мірі охоплює основні сфери і галузі економіки, в тому числі і страховий ринок. Угода про асоціацію між Україною та ЄС передбачає можливість встановлювати заходи нагляду на ринку страхових послуг з метою захисту інвесторів, страхувальників та вигодонабувачів, а також забезпечення цілісності та стабільності фінансової системи. Відповідно до змісту Угоди Україна зобов'язується почати поступове зближення національного законодавства з питань страхування нормам відповідного регулювання ЄС. Таким чином, підписання Угоди про асоціації між Україною та ЄС суттєво вплине на подальший розвиток вітчизняного страхового ринку [1].

Наявні проблеми розвитку інвестиційної діяльності страховиків та інвестиційного потенціалу страхового ринку в Україні дають підстави для розробки напрямів розвитку як самого страхового ринку, так і ефективного використання інвестиційних можливостей страховиків [5].

Потрібно зазначити і позитивні тенденції: зменшення обсягів перестраховування у нерезидентів та зменшення обсягів перестраховування у сукупному обсязі отриманих страхових премій [4].

Проаналізувавши 2015 рік, можна виділити такі тенденції розвитку страхового ринку в 2016 році:

- сегменти страхування життя, транспорту та заставного майна, швидше за все, продовжуватимуть зменшуватися у зв'язку із загальним зниженням купівельної спроможності як юридичних, так і фізичних осіб.

- премії по обов'язковому страхуванню ОСЦПВ, безперечно, поповзуть вгору, за умови прийняття відповідного законодавства.

- велика кількість страховиків випаде з обойми внаслідок банкрутства. Це особливо ймовірно, якщо Національний банк України, відомий своїми безапеляційними діями, що стосуються очищення ринку від сумнівних гравців, візьме в руки кермо регулятора ринку страхових послуг.

Таким чином, у перспективі, перш за все, варто очікувати позитивних законодавчих змін, які відкриють для страхових компаній нові можливості в їх бізнесі.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012-2021 роки – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ufu.org.ua/files/strateg>
2. Кот О.В., Пірштук В.О Особливості функціонування міжнародного та вітчизняного ринку страхування / О.В. Кот, В.О. Пірштук// Збірник наукових праць з актуальних проблем економічних наук, Наукова організація «Перспектива». – Дніпропетровськ: Видавничий дім «Гельветика», 2013. – Ч. 2. – 248 с.
3. Український страховий ринок: підсумки 2015 і перспективи 2016: огляд [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://brit-mark.com/ua/press-centre/brit-mark-media/2015/ukrainskiy-strahovoy-rynok-itogi-2015-i-perspektivi-2016>
4. Лой Ю.В. Страховий ринок та перспективи його розвитку / Ю.В. Лой // Національна бібліотека України імені Вернадського. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Заволока Л.О. Фінансово-економічні чинники розвитку ринку страхових послуг України / Л.О. Заволока // Міжнародна наукова-практична Інтернет-конференція «Фінансово-економічні чинники соціально-економічного розвитку країни та регіонів». – 27-29 березня 2013 р. – Дніпропетровськ: ДДФА. – С. 23-24.

Пономарьова О.Б.

старший викладач;

Циганок Т.А

студентка,

Університет митної справи та фінансів

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ТА ЙОГО РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

Розвиток сфери охорони здоров'я є надзвичайно важливим для кожної держави, адже життя та здоров'я людини виступають найбільшими цінностями [5].

Медичне страхування – невід'ємний компонент системи охорони здоров'я розвинутих країн та одна з найголовніших соціальних гарантій. Страхування здоров'я дозволяє отримати компенсаційні виплати при настанні страхового випадку.

Сьогодні в Україні активно функціонує лише добровільна форма медичного страхування, що дозволило сформувати певну структура ринку ДМС. Добровільне медичне страхування здійснюється згідно із Законом України «Про страхування» [2] у вигляді «медичне страхування